

HET OPEN AQUARIUM.

(*Vervolg van bladz. 76.*)

Enige dagen na mijn voorgaand schrijven, viel de beslissing omtrent de eventuele verbouwing ditmaal in mijn voordeel uit en was het geluk thans aan mijn zij; met dit resultaat, dat de vijver niet verlegd moest worden, dus bleef mij heel wat verdriet en moeite bespaard.

Thans zou ik mijn plan, om naast den vijver een nat terrarium aan te leggen, ten uitvoer kunnen brengen; doch hierover later meer.

Het kan misschien z'n nut hebben, wanneer ik hier even mededeel, dat ik in 1908 mijn waterschildpad gedurende den winter in den vijver gelaten heb, in tegenstelling van het jaar daarvóór, waarin het dier overwinterde onder een groote hoop boombladeren. Nieuwsgierig heb ik het dier tegen November eens goed nagegaan en bemerkte dat sinjeur voor goed zijn bivak had opgeslagen in den veenbodem der waterplanten; en dat nog wel bij voorkeur tusschen de wortels der gele lisschen. Nadat ik me overtuigd had, dat het dier nog patent op streek was, heb ik het stil gelaten, waar het was. Ruim half Maart zag ik hem weer voor 't eerst aan de oppervlakte verschijnen, blijkbaar zich in het voorjaarszonnetje koesterend. Zoo mak als hij gedurende den zomer geweest was, zoo schuw deed hij zich voor bij zijn eerste weerzien; ik kon het water niet genaken, of steeds liet hij zich als een baksteen naar beneden zeilen. Het scheen me toe, alsof hij zich nog niet thuis gevoelde na die overwintering; doch na eenige weken, toonde hij zich werkelijk evenals voorheen weer precies dezelfde; d. w. z. dat hij zich repte — zoo hard als het van dat soort dieren te verwachten is — van het eene einde van den vijver naar het andere, om daar de hem toegereikte dunne reepjes mager vleesch in ontvangst te komen nemen. Mijn kikkers, die in den beginne erg kieskeurig waren uitgevallen in het hun aangeboden voedsel en liefst getraceerd werden op groote vette wormen, heb ik zoo langzamerhand gewend aan diezelfde reepjes vleesch. Zich naar mij toe te bewegen, zooals de schildpad dit deed, was wel wat veel van hun gevergd; ik wist hen echter te verschalken, door hun eerst een dikke worm tusschen de gespleten einden van een bamboe-hengelstok gestoken voor te houden, maar dan bij de tweede manoeuvre in diezelfde geest liet ik ze zoo'n reepje mager vleesch van de stok afhalen. In minder dan geen tijd, was dan het bengelend reepje vleesch naar binnen gewerkt.

Op 8 Juli ontwaarde ik den eersten knop der gele en drie stuks der witte plompen. De week van 5—11 Juli was een en al nattigheid, iederen dag regen. Steeds blies de wind zoo tusschen N.W. en Z.W.,

afgewisseld met van die echte najaarsstormvlagen. Daarbij wees de thermometer meer dan eens 12°—15° C. 't Was meer dan bar, zoo iets in Juli. De Waterscheerling knakte op twee, drie plaatsen tegelijk, wat ik zeer jammer vond, daar deze juist om dien tijd zoo mooi bloeide.

Rondom den vijver lagen de violen tegen den grond geslingerd, alleen de visschen schenen er wél bij te varen, want herhaaldelijk zag ik ze boven het wateroppervlak uitspringen en dartelen. Eindelijk 12 en 13 Juli scheen het weer dan toch eens een andere wending te zullen nemen, althans de wind liep meer naar het Z. om, waarmede tevens een heerlijk zonnetje door de zwaar betrokken lucht heen drong. Dien dag, was ik zoo gelukkig, de mooie lila blauwe libel terug te vinden en daar ik er thans op bedacht was, ben ik er vrijwel in geslaagd op ± 15 c.M. afstand mijn gevleugelde bezoekerster op een plaatje te zetten. Bij het ontwikkelen bleek mij echter, dat ik door de korte afstand aanmerkelijk onderbelicht had, waardoor de plaat voor reproductie totaal ongeschikt is, hetgeen me machtig spijt. Zeker was ik wel een uur in touw geweest ervoor, daar een libel nu juist niet op zoo'n korte afstand gemoedelijk stil blijft zitten, maar herhaaldelijk en telkens weer opvliegt, om even spoedig op nagenoeg dezelfde plek weer terug te keeren. Het was me juist te doen, om het dier levensgroot over te brengen, waardoor ik wel verplicht was, het zóó kort te naderen; bij gelegenheid hoop ik het echter eens te verbeteren.

Een dag of vijf, na het ontdekken der eerste plompeknoppen, telde ik er op bovengenoemden datum reeds acht stuks. Begin Juni ongeveer kreeg ik door bemiddeling van een goeden kennis uit Alkmaar een mooi stelletje moerasplanten per Alkmaar-Packet toegezonden. Onder die verscheidenheid van planten waarvan ik de meeste niet kon thuisbrengen naar hunne benaming, vond ik nog een mooie struik Water-Spirea met een stevige aardkluit er nog aan; verder nog een flinke bos Kruizemunt met zijn eigenaardige welriekende blaadjes. Niets heb ik er van weggeworpen, doch alles onmiddellijk in een groote teil voorloopig overgeplant. Enkele takjes schoten er het leven wel bij in, doch de meeste staan er thans stevig en frisch bij. Het Wilgenroosje, toen nog maar circa 15 c.M. hoog, steekt thans wel 1.20 M. boven alles uit, en belooft mij veel moois te laten zien. Achteraf bleek later, dat ik met mijn plantjes nog rijker was dan ik gedacht had; daar een kennis, welke een en ander eens kwam bezichtigen, mij er op attent maakte, dat er ook nog een paar exemplaren der welriekende orchidee tusschen stonden. Zoo was ik ten slotte, zonder het eens te weten, in 't bezit geraakt van de plant, waar ik altijd zoo op gebrand was geweest

en die ik in mijn jongensjaren bij tientallen vertrappt had. Zoo mooi als het 15 Juli met drukkende warmte van 70° was, zoo naargeestig en nat toonde zich het weer den volgenden dag. Het was weer 't ouwe doen en vinnig striemde de Z.w. je den regen in het gezicht en langs de ooren. Het eenigste wat mij dien dag een weinig opvroolijkte was, dat ik in den loop der n.m. bemerkte, hoe één der plompe knoppen, zich met zijn sneeuwwit onderkleed met een klein tipje, door de frisch groene omhulling naar buiten begon te werken.

Altijd is 't mij nog een raadsel gebleven, door welke oorzaken mijn vijverwater bijna voortdurend

getinte binnenvoering en rustig lagen zij daar als eerstelingen op het troebele water aan een stevigen stengel voor anker.

De gele plomp lichtte thans zijn reeds geeltinte knop circa 15 c.M. boven het water en bij nauwkeurig toezien, telde ik nu een vijftiental flink ontwikkelde knoppen. Wat een innig genot, die keurige bloemen, zoo vlak bij te kunnen bewonderen; hoe vaak had ik ze al niet gezien, doch steeds op te grooten afstand; hoe gaarne had ik ze willen plukken, doch moest dan onverrichter zake terugkeeren en er van afzien, evenals Reintje die achter de druiven aan wilde. Eigenaardig, iederen dag keek

In een Amsterdamsch stadstuinje.

zoo troebel was en bleef. Het meest waarschijnlijke leek mij als onmiddellijke oorzaak het houden der groote visschen van 20 à 30 c.M. Wel was het een prettig gezicht, die forsche dieren, zoo tusschen het frissche groen te zien voortbewegen, zoolang het water helder was; doch meestal was dit reeds met een dag of drie zoo goed als voorbij. Ik wil dan ook het volgende voorjaar de proef op de som nemen door de grootste rumoermakers en zij, die al te veel den bodem omvroeten er uit te verwijderen.

Ondanks het voortdurende triestige weer, openden zich 21 Juli de twee eerste waterlelies; helder en frisch stak hun groen kleed af bij den als albast

ik tegen dezelfde knoppen aan en toch genoot ik telkens weer, en steeds telde ik er meer. Een prettig idee vond ik het, om de bladen voorzichtig beet te pakken, om te keeren en te inspecteeren; ook de gele staat nu in vollen bloei en ofschoon ik hem toch ook werkelijk mooi vind, haalt hij toch lang niet bij de witte. Te lang hadden we alweer genoten van het mooie weer; de dag eindigde met regen, om ten slotte den volgenden ochtend in een fomeele kletterende Z.W. over te gaan.

De eerste bloemen begonnen te dorren en zes à zeven nieuwe knoppen ontloken weer, alleen de gele hield het een paar dagen langer uit, doch ook

deze neigde ten slotte zijn stengel voorover op het water. Eindelijk den 5^{en} Augustus scheen het lang verwachte zomerweertje z'n intrede gedaan te hebben en met dat weer kwam ook het zonnetje aan een helder blauwen hemel voor goed te voorschijn. Nu de zon pal op de waterplas stond, scheen me het water helderder dan ooit, waardoor ik in staat was, nog wel een 25 tal knoppen te tellen. Nu alles in volle fleur en blad stond, behoefde ik mij ook niet meer zoozeer te bekommeren om de viervoeters, daar alle ruimschoots hun natuurlijk voedsel vonden, zooals vliegen, muggen, torren, vlinders enz. welken zich, ieder op z'n beurt, aan de omstaande bloemen te goed kwamen doen. Een jong exemplaar van de Duinhagedis, welke ik 1 Augustus in de Zandvoortsche duinen gevangen had, merkte ik nog springlevend tusschen het groen op, terwijl hij druk jacht maakte op de in zijne nabijheid zwevende insecten. Nu en dan steekt hij eens heel even zijn kop over den vijverrand, alsof hij de omtrek wilde verkennen en zich vergewissen dat er geen onraad in de buurt is. Naar mijn bescheiden meening, moet het diertje zich hier vrij wel op zijn gemak gevoelen en zooals het hier kan leven, zeer weinig van de onvrijwillige verhuizing bemerken.

Geen wonder dat, met het mooie weer, ook mijn visschen zich recht op hun gemak gevoelden. Vrijdag 6 Aug. zag ik ze 's morgens vroeg naar hartelust in 't water dartelen. Thans voor het eerst, kreeg ik den indruk, dat mijn visschen nu werkelijk paarden. Spelenderwijs schoot een mannetje telkens en telkens weer met wilde korte rukken langs en tusschen de waterleliën, trouw op den voet en onafscheidelijk gevolgd door een vrouwelijk exemplaar. Steeds voerde het vrouwtje nagenoeg dezelfde bewegingen uit als het mannetje, nu en dan met gekromde rug, bijna over de bladen heen schietend. Soms schoten ze driftig door het water, dan weer als liefkozend tegen elkaar op en langs zij. Of er iets van terecht zal komen, blijft vooralsnog natuurlijk een open vraag, en ik liet hen dan ook maar rustig hun gang gaan, in afwachting, wat ik er mogelijk nog van te zien zal krijgen; waar ik zoo op gevestigd heb, zal thans misschien werkelijkheid worden.

Amsterdam.

W. H. DE FAUWE.

(Wordt vervolgd.)

Vervolgt blz 193.

BUITENLEVEN.

Nu het winter is, hebben wij tijd om na te denken over veel dingen, waarvoor wij ons in den zomer geen tijd gunnen ons te verdiepen. Misschien ben ik te ouderwetsch in mijn begrippen, maar het komt mij dikwijls voor bij het doorlezen van dit tijdschrift, dat er te veel in onderdeelen gewerkt wordt, dat er zijn, die van louter onderdeelen het geheel niet meer zien kunnen.

De flora en fauna van Nederland bespreken, bestudeeren, uit zijn schuilhoeken te voorschijn halen van wat tot nog toe aan veler waarneming ontsnapt was, is mijns inziens niet de eenige taak van ons tijdschrift, omdat dit niet kan zijn de eenige beweegreden voor de liefde tot de levende natuur.

Er zijn menschen, die alleen mooi en aantrekkelijk vinden, wat gegroeid en ontstaan is zonder toedoen van menschen, en er zijn anderen, die alleen oog hebben voor wat in orde en regelmaat volgens huis-houdelijke begrippen van netheid geplant en gepoot is. Beiden kunnen gelijk hebben.

Aantrekkelijk voor ons cultuurmenschen zijn onze heiden, onze dennebosschen en parken, omdat deze de herinnering aan den oertoestand levendig houden.

Voor korten tijd had ik het genoegen eenige vrienden uit Finland ons Nederlandsch natuurschoon te laten bewonderen. Ze waren verrukt over onze lanen, onze tuinen, onze schitterende bloemen, onze weilanden en onze heidevelden, maar! was hun opmerking „wij missen hier iets, wat voor ons zoo groote aantrekking bezit, de echte natuur.“ Hier ligt op alles den stempel van menschenwerk, iedere boom of struik, ieder bosch, ieder heideveld, draagt de sporen van menschenhanden. Dit was het oordeel van hen, wier oogen gewend waren aan natuurschoon zonder menschelijken invloed.

Eenige jaren geleden was ik 14 dagen in een van de weinig bezochte streken van Zwitserland, ik was opgetogen over het indrukwekkend natuurschoon, het natuurbosch, dat ik ook reeds in de noordelijke landen had leeren kennen, het oer-karakter van het landschap, dat mij vasthield en dat ik niet moei werd te aanschouwen.

Maar bij mijn terugkeer over het Vierwaldstädter meer naar Luzern, was ik weer even verrukt over het aantrekkelijk mooie menschenwerk, de tuinen en villaparken langs de oevers; en ik betrapte er mij zelf op, dat ik nu plotseling mooi vond, wat mij vroeger onverschillig was. Toen begon ik te begrijpen, wat vroeger onbewust aan mij was voorbij gegaan, wat parkaanleggers als onze Leonard Springer trachten te vertolken in hun werk, een kunst, die mijns inziens door veel te weinig menschen begrepen en op de rechte waarde geschat wordt.